

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátorajauhely, Főter 9 szám.

Telefon: 42. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 40 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:
Egész évre 10 korona, félévre 5 kor,
negyedévre 2,50 korona.
— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:
Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
fiszbetűkkel, vagy kerettel ellátott hir-
detések térmérték szerint egy négyszög
centim. után 8 fill. — Állandó hirdeté-
seknek árkedvezmény.

Az új sajtótörvény.

— szept. 4.

Székelly Ferenc igazságügyi miniszter Eger városában az elmúlt napokban azt a kijelentést tette, hogy a közel jövőben törvényjavaslatot fog a Ház asztalára letenni, mely a sajtójogi viszonyokat fogja újlag szabályozni.

Ez a miniszteri kijelentés egy évek óta hangoztatott kormányígéret beváltásának komoly reményét kelti fel mindazokban, akik régen hangoztatják, hogy a fellobbanás szent pillanatában meghozott sajtótörvény hiányos, hézagos, idejét multa, tehát újjal, jobbal volna felcserélendő.

Nem lehet tökéletes az, amit ember csinált. Ez áll a törvényekre is.

Annak idején a sajtótörvény az 1848-iki viszonyokat tartotta szem előtt s az adott körülmények között megnyugtatólag szabályozta az összes kérdéseket. Az idő azonban nem suhant el nyomtalanul a sajtótörvény felett. Kikezdte ezt is alaposan és a törvény, melyről azt hitték annak idején, hogy vára lesz a sajtószabadságnak, kényelmes buvóhelyet nyújtott azoknak is, kik orvul támadtak felebarátaik becsületére, vagyonára, gyakran életére.

Az új törvénynek a felelősség kérdését az eddigtilt eltérőleg kell szabályozni. Szép a fokozatos felelősség elve — az elméletben, de hogy mennyi rutat, undorítót takar az — a gyakorlatban, azt láthatjuk az igen gyakran napvilágra kerülő botrányos esetekből.

Ezek kiküszöbölése legyen az új sajtótörvény egyik legfontosabb feladata, ami elérhető volna azáltal, ha az együttes felelősség elvét iktatnók a fokozatos felelősség elve helyébe és meghonosítanók külföldi mintára a kártérítési kötelezettséget is. Alaposabban szerkeszteniék a lapokat, jobban megválogatnák a cikkeket a szerkesztő urak és nem akadna minden szennyiratra, perverz közleményre — nyomda és kiadó.

Ezzel egyidejűleg figyelembe kellene venni a sajtó azon sajátos természetét, hogy sokkal rombolóbb hatású következményekkel jár a nyomtatvány útján elkövetett, illetve elkövethető bűn, mintha az más uton követtetnék

el. Intézkedni kell tehát, hogy a bűnt nyomon kövesse a büntetés.

Itt nem gondolunk politikai üldözésre. Itt egyedül a magánbecsület megvédése lebeg szemünk előtt, hogy ne történhessék az meg, hogy egy sajtóbriganti bosszúból, haszonlesésből, vagy rosszmájuságból pellengérré állíthasson tisztességes, becsületes férfiakat, nőket, akik elégtételt csak évek után kaphatnak.

Erre módot nyújt a régi sajtótörvény és a büntető perrendtartás, melynek szakaszai változások menedékül szolgálnak a bűnösöknek.

Az új sajtótörvénynek a lehető leggyorsabb eljárást kell megvalósítani, a mindenféle közbeeső felesleges cafrangokat ki kell küszöbölni, a terminusokat a minimumra kell redukálni.

A magánindítványra üldözendő bűncselekménynél ez csak látszólag volna statáriális eljárás, valójában azonban igen üdvös eredménnyel járna és senkinek sérelmet nem okozna. A törvény ne favorizálja mindig a szegény bűnöst, vegye pártfogásába egyszer a sértettet is.

Ne támadjon senki alaptalanul, ha pedig van oka a támadásra, ha van közleményének tárgyi alapja és bizonyítéka, úgy azt az elkövetés után nyolcadik napra is előadhatja.

Ezzel szemben természetesen a sajtónak, mint intézménynek vannak jogosult és teljesítendő kívánalmai.

Nevezetesen: a hirlapbiztosíték eltörölendő volna. Ennek semmi praktikus haszna nincsen és józan ésszel nem indokolható, hogy míg egyik lap biztosíték nélkül jelenhessék meg, a másik köteles legyen a kaució terhet viselni.

Az általános műveltség elterjedése érdekében fontosnak, helyesnek és célszerűnek tartanók a hirlapok ingyen vasuti szállítását.

És végül: zaklatások megakadályozása végett törvénybe iktatandó volna az államkincstár kártérítési kötelezettsége és az elkövető tisztviselők büntetőjogi felelőssége.

Ezek volnának nagyjából egy jó sajtótörvény alapelvei.

— szept. 4.

A tanítók fizetésrendezése. Az ország egész tanítói kara nagy érdeklődéssel várja a fizetésrendezést, amelyet gróf Zichy János vallás- és

közoktatásügyi miniszter megígért a magyar tanítóknak. Értesülésünk szerint a jövő évi költségvetésbe felvették már a tanítói fizetésrendezést is s erre a célra közel 11 millió koronát fordítanak. A költségvetésbe felvett nagy összegnek mikénti felosztásán javában dolgoznak a kultuszminiszteriumban és az átlagszámításokkal is már elkészültek. *Fizetésemelésben részesülnek úgy az állami, mint a nem állami tanítók.* Ha tehát a jövő évi költségvetést a képviselőház ez év őszén megszavazza, úgy a tanítók a jövő évben megkapják a sokszor kért és várva-várt fizetésemelést.

Csalódások.

*
Egy szép álomnak ismét vége. — Nem kapjuk meg az új honvédezeredet. — Füstbe ment deputációs tervek.

Kazy államtitkár levele.

Ismét csalódás érte a várost, mint már annyiszor. Ezuttal annak a ter-
vünknek szomorú elmulásán kell sajnálkoznunk, mely minden ujhelyi embernek legkedvesebb álma volt. Egy ezred katonaság: új vért, új életet hozott volna a tespedő városba; az építőipartól a vendéglős iparig felpezsdített volna egy kissé minden iparágat; éreztette volna hatását a kereskedelmi forgalom élénkülésében; Istenkém, talán még a cselédmizériákon is segített volna.

Most tehát elmondhatjuk a jó saeckingeni trombitással: Isten veled, gyönyörnek sok lett volna. Bucsuzunk a füstbe ment tervtől, temessük el az éledő reményeket s a vérmes ábrándokat, melyeket ugyan e hasábokon mi csak igen mérsékeltén tápláltunk, de amelyeknek valóra válását őszinte lelkesedéssel üdvözlöttük volna. A „Zemplén“ már akkor kifejezést adott aggályainak a terv megvalósulásáért, mikor még a reménykedés a legnagyobb volt, majd — hetekkel ezelőtt — arról a pozitív értesülésünkről is hirt adtunk, hogy bizony a katonaság dolga gyengén áll. És most mégis őszintén fájjaljuk, hogy az események nekünk adtak igazat, szemben az optimisták rózsás reménykedésével, — amint ez országgyűlési képviselőnknek, Kazy József államtitkárnak Farkas polgármesterhez intézett következő leveléből kiténik:

Budapest, 1912. aug. hó 28.

Igen tisztelt Polgármester Ur!

Sajnálattal hozom szives tudomására, hogy egyidejűleg vett értesülésem szerint azon óhajátunknak, hogy Sátorajauhelyben egy egész honvédezered helyeztessék el, illetékes helyen nem tehettek eleget, mert a honvédség átszervezése dacára a gyalogságnál a szervezési

egységeket alig szaporítják. Ugyanis mindössze 2—3—4 új zászlóaj állítatik majd fel és ezek is mozgósítási okból bizonyos területekhez lesznek kötve.

Értesülésem szerint azonban a Sátorajauhelyben állomásozó gyalogság úgy, amint van, meghagyatik, az eddigi állomány pedig a szervezés folytán majdnem megkét-szereződik s így a városra ebből is nagyobb előny származik.

Szívélyes üdvözléssel:

Kazy József.

Most pedig következnek az, amire a Zemplén az utóbbi időben már annyiszor intette a város képviselőtestületét és vezetését: dolgozzunk teljes erővel és kitartással olyan eszméknek, terveknek a megvalósításán, amelyeket magunk is megcsinálhatunk. Ne várjunk mindig a sült galambra. Ne lessük mindig azt, hogy majd a körülményeknek valami szerencsés alakulása, a kormánynek valami nagyszabású jótéteménye megadja városunk fejlődésének azt a bizonyos lökést, melyre oly égető szükség van. Hiszen a kormánynek az összes magyar városokra kell, hogy gondja legyen s ugyancsak fő a feje, hogy e városok lázas tülekedésében hol ennek, hol annak juttasson valamit. Nem mondhatjuk, hogy az utóbbi időben épen mi nem éreztük volna ezt a gondoskodást. De hát teljesen arra bízni magunkat, hogy a kormány adományai ragadjanak ki minden téren a tespedésből: ez helytelen politika, melyet egyetlen város sem követ s amely igen gyakran szükségképpen a maihoz hasonló fájdalmas csalódásokhoz vezet.

Van mostanában az ujhelyi közélet piacán elég olyan eszme, melyet a város a maga erejéből is megvalósíthat s van a városi autonómiában elég terület, amelyen alkotni is lehetne. Ezekre kell most teljes erővel rávetniök magukat a város vezetőinek; meg fogják látni, hogy a pozitív, reális munka ha nehezebben is, de ugyanazokat az eredményeket fogja meghozni, amelyet az új katonai helyőrség idehelyezéséről vártunk. Ujhelyi forgalmának, piacának emelése, a vásárcsarnok, a kulturális intézmények stb. fejlesztése, amikről mostanában annyiszor irtunk: ezek mind olyan utak, melyek egytől egyig Rómába vezetnek.

VÁRMEGYE és VÁROS

(Változtatás a sorozó bizottságokban. Dókus Gyula alispán a folyó évi fősorozás utazási és működési tervében, melyeket a multkoriban közöltünk, most némi változásokat eszközölt. És pedig: a nagymihályi és szerencsi járásokba Thuránszky László vármegyei főjegyzőt, a szinnai járásba Bernáth Aladár tb. főjegyzőt és a sztrókóiba Isépy Zoltán tb. főjegyzőt küldötte ki polgári elnököknek; míg a sárospataki járásban az alispán maga fog elnökölni.

Őszi cipő divat ujdonságok

FÖLDES FERENCZ CIPŐÁRUHÁZA

Sátorajauhely, Fő-tér.

(Népfelkelők figyelmébe. Az új helyi rendőrkapitányság a vármegye alispánjának felhívása folytán közhírré teszi, hogy a honvédelmi miniszter rendelete következtében az 1893. évi XXXVII. t.-c. értelmében évenkénti kötelező népfelkelési időszaki jelentkezés a folyó évben nem fog megtartatni.

A Kazinczy-körből.

Megjegyzések a hétfői estély kaposán. — Ujhely szegényes kulturálta. — A közönség részvétlensége. — Reformálni kell a Kazinczy-kör alapszabályait.

A szezonnyitó hangverseny

— szept. 4.

Zajos, sikerekben gazdag estély nyitotta meg a Kazinczy-kör szezonját. Két művészgyermek: Róth Feri hegedűjével és Simkovicz Ilonka ének-művészetével ragadta bámulatra a kis számú közönséget, mely forró óváci-ókkal fogadta a szereplőket. De mielőtt rátérnénk ennek a szezonnyitó estélynek részletes megírására, hadd álljunk meg előbb egy pillanatra ennél a szónál, melyet az ujhelyi hangversenyekről szóló referádákban oly gyakran le kell írni: *kisszámú közönség.*

Hogy a részvétlenség mily nagyfokú a Zempléni vármegyei egyedüli kulturális kör működése iránt, az szinte szegénytelen, égbekiáltó. És hogy mi véleményét táplál a legtöbb művészember akkor, a mikor Ujhelyben való szereplésről van szó, legjobban jellemzi egy pesti művészkörben tett nyilatkozat, melyet e sorok szerény írója, az egész ujhelyi társadalom nevében arcpirulva hallgatott: *"Inkább a temetőbe, mint Ujhelybe szerepelnél!"*

S ehhez koméntárt fűzni talán fölösleges. Hiszen a nyár folyamán is neves, irodalmi színvonalon álló művész-társaságok vonultak Ujhelyen keresztül, hogy Miskolcra, Kassára, Nagymihályra, Homonnára! szerepeljenek, csak Ujhelyt kerütek el következetesen, szinte természetesen.

Az indolens közönségen kívül a hiba úgy a városi adminisztrációban, mely a városi egyedüli hangversenytérmet: a színházat horribilis áron hajlandó csak kiadni, mint a zeneiskola hiányában, de magának a Kazinczy-körnek avult alapszabályait keresendő. A kört rendszeresen látogató kis számú közönség tagonként évi 2 kor. tagsági díjat fizet s ugyanolyan idegekből hozott művészberek szerepelnek — belépti díjjal juthat csak el; ez pedig évente 16—20 koronájába kerül egy-egy tagnak, ha minden estélyt meghallgat. Hiszem, hogy a tagsági díjnak felemelésével ezek az állapotok megszűnének; hiszem, hogy ha a tagok az ilyen 2 koronás belépti díjaktól megszabadulnának, évi 10 kor. tagsági díjat szívesen áldoznának a kultúra oltárán!

Végül sajnálattal tapasztaljuk, hogy az iskolák vezetősége semmiféle szellemi támogatással nem teszi magát a Kazinczy-kör ügyéért. A kör vezetősége — köztudomású — a jó tanulókat jutalmazását előzve minden körülményre szabadjegyeket osztogat az iskolákban s az eme szabadjegyekkel jelentkező tanulókat csak kis hányadát adják annak a szabadjegy mennyiségének, melyet a kör vezetősége kiutal. Miért? Kit hibáztassunk ezért?

Lám! a tegnapi szereplők zólyomi iskolai tanulók! Róth Feri

mindössze 12 éves, sok értelmet eláruló tekintetű, biztos fellépésű, hegedűművészek predesztinált gyermek, ki iskolai tanulmányai mellett naponta több órát gyakorol hegedűjén; az estélyen igazán frappirozta a közönséget biztos vonókezelése, izléses előadása, ördögi technikája. — Nehéz koncertdarabokat játszi könnyedséggel adott elő; műsorán szerepeltek Rode, Viotti, Wienavszky és Mendelssohn gyönyörű művei s valamennyit a legprecízebbül adta elő. Mestere, Grünfeld a zeneakadémián büszke lehet az ilyen tanítványra.

A második szereplő egy 11 éves, mosolygó szép arcú leányka, aki énkével ejtette bámulatra hallgatóit. A kicsiny, fejletlen gyermek terjedelmes, kedvesen, tisztán csengő hanganyaggal rendelkezik, melynek szépsége különösen az alsó regiszterekben érvényesül hatásosan. Mostani sikeres szereplése máris garancia arra, hogy néhány év múlva mint ünnepele ének-művésznőt láthassuk viszont a hangverseny-pódiumokon. Mindkét szereplő őszinte, zajos sikert aratott; egyes számaikat a közönség meg is ujrátarta. Sajnálatos, hogy az ilyen hangversenyekről a serdülő családtagok távolmaradnak, holott ép az ilyen gyermek-művészek ambicionálják a fiatalokat a zeneművészet iránti szeretetre, lelkesedésre. A számok kíséretét Simkovicz Gusztáv, a zólyomi zeneiskola tanára látta el stilszerűen.

Dr. —át.

A nagy Galeotto.

A Gortvay kontra Görgey rágalmozási pör főtárgyalása.

A szerencsi főszolgabíró körül

— szept. 4.

Az ujhelyi törvényszék előtt két férfi áll reggel óta teljes fegyverzetben, adáz ellenfélként egymással szemben. Az egyik Gortvay Aladár, a szerencsi járás főszolgabírája, a másik az ősz Görgey Gyula, cs. és kir. kamarás, tállyai földbirtokos. A ketőjük között folyó küzdelem anyagát azonban tulajdonképpen nem ez a két ember szolgáltatja, hanem a nagy Galeotto; ez a láthatatlan, félelmes hatalom, amely — mint valami drótnélküli táviró, — a levegő rezgésével terjeszti, továbbítja a maga gyilkos bacillusait.

Görgey Gyulát két eset állította szembe a főszolgabíróval; az egyik Gortvay Aladárnak valami cselédkönyv körül tanusított eljárása, a másik egy bécsi borutazónak az esete, akit a tállyai csendőrök kivándorlási ügynökönek néztek, — bizonyos alapjuk volt is erre, — s a főszolgabíró elé állították. Gortvay előzetes őrizet alá vette ezt az embert s nem bocsátotta szabadon arra a táviratra sem, melylyel Görgey Gyula az utazéért szavatosságot vállalt. Ez a két eset bősztette fel az ősz földbirtokost annyira, hogy Gortvay ellen az alispánhoz feljelentést tett, melyben azt állította, hogy a főszolgabíró hatalmasodik s a törvényen tulteszi magát.

A fegyelmi vizsgálat arra az eredményre vezetett, hogy Gortvay mindkét esetben helyesen járt el, mire most ő tett feljelentést a bíróságnál Görgey ellen. Az ügyesség átvette a vád képviselést s a bíróság ma vona felelősségre Görgey Gyulát hivatalból üldözendő rágalmozás miatt.

Görgey Gyula ilyenformán kerülve szembe Gortvayval, most már a panaszbeadványában foglalt általános vád igazolására felhozta mindazokat az eseteket, melyeket a nagy Galeotto, az ellenőrizhetetlen pletyka

és szóbeszéd a szerencsi főszolgabíró körül terjeszt s minthogy az ügyesség és a sértett nem ellenezték a legszélesebbkörű bizonyítást, most ezek a dolgok teszik a mai főtárgyalás anyagát.

A főtárgyaláson Wielland Lajos táblabíró elnököl, szavazóbírák Lábos Béla és Fejes Ernő, Görgey Buza Béla dr. védi, a közvádat Eiserth István kir. főügyész helyettes képviseli.

A tárgyalás kezdetén a bíróság megkísérelte a felek békés kiegyeztetését, de ez nem sikerült.

Görgey Gyula 71 éves cs. és kir. kamarás, földbirtokos kihallgatása során előadta, hogy bűnösnek nem érzi magát, bizonyítani kívánja, hogy a főszolgabíró tényleg számos esetben hatalmaskodott s tulteszte magát a törvényen. A maga részéről csak a két alapügyben szerepelt s ezeket részletesen elő is adta.

Ezután a bíróság elrendelte a bizonyítást a következő 6 pontra:

1. Hogy a főbíró az 1909. évi sorozáson a jegyzőket „bandának” nevezte s egyiket-másikat súlyosan megsértette.

2. Gál Mózes segédjegyzőtől reverzálist vett, hogy áttér a keresztény vallásra. Ennek fejében megválasztotta őt mádi adóügyi jegyzőnek; majd mivel nem tért át, kiüldözte őt állásából.

3. Két harkányi koresmárost politikai okból birtokolt.

4. Dr. Blasberger Ignác mádi körörvost súlyosan megsértette.

5. Szentimrey Pált, amiért 4 hordó bort vitt be Mádra, súlyosan megbüntette.

6. Feuermann Róbert koresmárost kihágásért már első ízben a maximális büntetéssel sújtotta.

A délelőtti folyamán csak az első két ponttal végzett a bíróság. Ezekben a bizonyítás a vádlottnak igen gyöngén sikerült. — Az első pontra nézve ugyanis azok a jegyzők, kikre a védelem hivatkozott, semmit sem tudtak arról, hogy Gortvay a jegyzőket bandának nevezte volna s azt sem igazolták, hogy őket a főbíró durván megsértette. Illésházy Endre tanuskodásából kiderült, hogy ezeket a dolgokat ő sem közvetlen értesülésből, hanem csak mendemondákból, cukrászdai beszélgetésekből tudja.

Gál Mózes vallotta, hogy tényleg adott reverzálist, de vallotta azt is, hogy ama két év alatt, míg adóügyi jegyző volt, Gortvay őt igéretének beváltására, az áttérésre soha fel nem szólította. Vallotta azt is, hogy Gortvay soha meg nem birtokolta, fegyelmi alá nem vonta: s így nem tudja tisztán megmagyarázni, hogy micsoda üldözés miatt kellett neki állását elhagynia.

Az elnök ezután a tárgyalást délután 3 órára halasztotta el.

A délutáni tárgyaláson a harkányi koresmárosok dolga került először sorra. Erről a nagy Galeotto azt rebesgette, hogy Gortvay a legutóbbi választás alkalmával a Kossuth-párti koresmárost politikai szempontoktól vezérelve súlyosan (70 koronával) megbirtokolta, míg a másik koresmárost, aki munkapárti volt, ugyanolyan hibákért csak 4 koronára büntette. A tárgyaláson a főszolgabíró hivatkozott arra, hogy világlátásban maga is Kossuth-párti volt s bizonyította, hogy például a harkányi bírót, ki a Kossuth-párt főkortesze volt, még csak meg sem intette. De a tanuk vallomásából sem merült fel a legcsekélyebb bizonyíték arra nézve, hogy Gortvayt a koresmárosok birtoklásában politikai tendencia vezette volna.

Majd a Blasberger eset került elő, melyről kétségtelenül kiderült, hogy itt kizárólag csak egy magánbeszélgetés közben felmerült kölcsönös

nös heveskedésről volt szó.

Délután fél ótkor a védő újabb 3 esetre a bizonyítás kiegészítését kérte, amit a vád képviselője ellenezett, mert ily módon az ügyet a végtelenségig ki lehet tolni.

A bíróság határozathozatalra vonult vissza. Ítélet csak késő estére várható.

Nyárutói kacsá.

A „Szabolcsvármegye” szenzációja.

Képtelen mesék Tokajnak Zempléni vármegyétől való elszakadása kísérletéről.

— szept. 4.

Bármennyire nincs is az egész dolognak a legcsekélyebb komoly alapja sem, mégis nem tartjuk érdektelennek bemutatni olvasóinknak, hogy milyen szép „legújabb szenzációval” szórakoztatja a szabolcsi közönséget egyik nyiregyházai laptársunk.

A „Szabolcsvármegye” c. napilap, — egyébként igazán jelesen szerkesztett laptársunk, — hozta mai számban vezetőhelyen s feltűnő formában ezt a cikket, a melyet nem igen lehet jobban jellemezni, mint Dókus Gyula alispánunk, kinek a cikket megmutattuk s aki röviden ezzel intette el: *nyárutói kacsá.*

Tokajnak vármegyénktől való elszakadása s Szabolcsvármegyéhez csatlakozása nemcsak képtelenség, de arról sincs szó, hogy ilyen irányban valami komoly mozgalom indult volna meg. Ugyancsak vérmes újságírói fantáziája kell, hogy legyen annak a kollegánknak, aki „Szabolcsvármegyében” a következő cikkekét megkomponálta:

Tokaj Szabolcsba kívánkozik. Ez a legújabb szenzáció, mely mélyen érdekel bennünket, szabolcsiakat. És ez a mozgalom, amely most megindult a közeli Tokaj községben és a szomszédos néhány faluban, siker esetén Szabolcsvármegye területének megnövekedését eredményezheti.

Arról van szó, hogy a Zempléni vármegyéhez tartozó néhány község lakossága, azért, mert egy új járásbíróval rajtuk súlyos sérelem esik és tőlük 8—10 községet elcsatolna, felette el van keseredve. Ezért fennhangon hangoztatják, hogy jobban járna Tokaj, ha a veszendőbe menő forgalmi forrásról gondoskodnék, olyanformán, hogy Zempléni től elszakadna Tokaj s a Taktaközé együtt új járást alkotna Szabolcsvármegyében.

Két esztendőre nyulik vissza ennek a mozgalomnak az eredete. Két évvel ezelőtt kezdtek illetékes helyen hangoztatni, hogy Sárospatak székhelyvel új járásbíróvágot szervezzenek, amelyhez a tokaji körből Kisfalud, Erdőhorvát, Erdőbénye, Szegilong, Liszka, Liszkatolcsva és még néhány községet csatolnának.

Nagyon természetes, hogy ez az érvágás alaposan lecsappantana Tokaj forgalmi erőforrásait, mert így alig két-három község marad Tokaj mellett. A tokajiak már akkor megmozgattak mindent, hogy ezt a nagy érvágást elkerüljék. Igérgettek is Tokajnak füt-fát, de két esztendő sem váltotta valóra az ígéreteket.

Most aztán befejezett dolog, hogy az új járásbíróvágot létesül, a mely Sárospatak javára Tokajt fogja gyöngíteni. Elhatározták erre a tokajiak, hogy evvel az érvágással szemben új erőforrásokról gondoskodnak. Így alakult ki az a közhangulat, hogy szakadjon el Tokaj

Sátoraljaujhely

HUNGARIA

Széchenyi-tér 6. sz.

a rk. templom mellett.

vegytisztító- és gőzmosó.

Tisztításra elfogad mindennemű báli és alkalmi ruhákat, butorszöveteket.

Gallérok, kézelők kristály fehér tisztítása.

Vasalások 1 órán belül.

a még hozzátartozó két-három községgel Zempléntől és Szabolcsvármegyéhez csatlakozva, a Taktaköz községeivel alakítson új járást.

A tokajiak úgy gondolják, hogy a hozzájuk tartozó néhány község, valamint Szabolcsnak a dadai alsójáráshoz tartozó hat községe kapcsolhatók össze és ebből alakulna Szabolcsvármegyében a taktaközi járás, amelynek Tokaj lenne a járási székhelye.

Evel új járást nyerne a vármegye, új községeket, új területeket és az ezek után járó erkölcsi és anyagi erőket szivhatná fel Szabolcsvármegye és emellett a tiszalöki, vagyis a dadai alsójárási is megtarthatná Tiszalököt, Büdösközt, Tiszahályt, Tiszabudót, Tiszadadát, Tiszadobot, Tiszapolgárt, Tiszacsézlárt, amely helységek lakóival a tiszalöki járásban is mintegy harmincezer lélek maradna. Tokajnak ez a mozgalmi eredmény esetén tekintélyesen megnagyobbítaná Szabolcsvármegyét és ezért helyes volna, ha a vármegye intéző-körei felkarolnák és mindenképen támogatnák a tokajiak akcióját.

Ugyebár, tisztelt zempléni közönség, szép dolgokról ábrándoznak odaát Szabolcsban? Szerencse, hogy a dologból egy árva betűt sem kell komolyan venni s anélkül, hogy a kérdés részletezésébe belemennénk, nyugodtan megmaradhatunk ennél a rövid, de velős megállapításnál: nyárutói kacsa.

A SZÉZONBÓL.

Szeptember. Hűvös, borongós kellemtelen időjárás; a gyönyörű új helyi aszfalton lépten-nyomon kis tavacskákat bukácsolunk; általában: a világ azt a képet mutatja, amelyet hajdani jó öreg tankönyveink „A természet haldoklása” cím alatt oly meghatóan festettek le. Ez szeptember. És mégis: sehogysé tudunk ebbe a borongós hangulatba stilszerűen beleilleszkedni, sőt ellenkezőleg, szinte bennünket is az a kellemes izgatottság fog el, mely ebben az időszakban az iskolák felé igyekvő ifjú generáció lelkében uralkodik. Hiszen az őszi szürkeségen át a szezon örömei csillognak felénk. Bűvös szó, így szeptember elején egy kissé szinte rejtelmese is: az új szezon. Akárcsak a kis iskolás fiúnak az új tanév, — vajjon mit várhat tőle; könnyű, irigylet, sima előmenetelt, vagy keserves kudarcokat, csunya bukást? Szeptemberrel nemcsak az iskola, hanem a politikai és társadalmi élet is új tanévbe lép; a különbség csak az, hogy elötte sokkal kérelhetlenebb (és gyakran igazságtalanabb) tanítómaster áll, mint a kis diákok előtt; maga az élet.

Es megindul a szezon a közélet minden terén; a politikában az igazságszolgáltatásban, a városi életben és az ugynevezett „társaságban” egyaránt. Szeptember 17-én már összeül a képviselőház s a küszöbön álló események máris előre vetik árnyékukat. A közeli napokban Zemplén is részese lesz egy-két jelentékenyebb politikai eseménynek. Az ellenzéki hírforrások erősen fenntartják azt a hirt, hogy a jövő vasárnapon, szeptember 7-én Apponyi Albert gróf is jelen lesz és beszélni fog Bernáth Béla mádi beszámolóján. Sőt az sincs kizárva, hogy ugyancsak még szeptember hónapban egy igen jelentőségteljes kinyilatkoztatás színhelye lesz vármegyénk: Andrássy Gyula gróf beszámolója készül Nagymihályban, de ennek ideje még nincs meghatározva, sőt az események úgy fordulhatnak, hogy ez a beszámoló egészen el is marad.

Megkezdődnek ismét az érdekes törvényszéki tárgyalások is, — mai számunkban már egy vármegyeszerte feltűnést keltett affér tárgyalásáról számolunk be.

A társaság életének első szezonbeli eseménye, eltekintve a múlt heti

fényes lakodalomtól, a Kazinczy-kör hétfői hangversenye volt, melyet most már hosszú sor fog követni. Egy szóval: a kánikulai csendesség után egyszerűen benne leszünk az események forgatagában, aminek kétségtelenül első sorban mi, a napnak szerény krónikásai örvendezünk, lévén ezennel sokkalta könnyebb feladat a megkívánt érdekességeket naponta a szigorú olvasó asztalára szállítani. Tehát: Hála Istennek; csak hogy véget ért az uborkaszézon!

Mezey Kálmán új társulata. Eperjesről írják, hogy Mezey Kálmán teljesen újonnan szervezett társulata október 1-jén kezd meg ott a két hónapra terjedő színi-évadot. A színtársulat tagjai: Nők: Belezny Mancsi soubrette-primadonna (eddig a debreceni színháznál működött nagy sikerrel), Szécsi Emma koloratur énekesnő, Fekete Rózsi énekes naiva, Saári Margit drámai színésznő, Hidvégi Margit másod-soubrette, Vinter Elza másod-soubrette, Aranyosi Bella komika. A női személyzetet kiegészíti a hat kardalosnő. Férfiak: Mezey Kálmán jellemszínész, Oláh Ferenc hős, Nagy Imre komikus, buffó, Gömöri László tenor-énekes, Sarkady Gusztáv komikus, Sólyom Sándor bariton-énekes, Salvo Hugó bonviván, Halász Sándor apa; a férfiszemélyzetet kiegészíti még hat kardalos. A tizenegy tagból álló zenekart Papp Barna karnagy vezeti. A színtársulat mai állomása Székelyhid, ahol a négy hétre terjedő színi-évad mult hó 28-án vette kezdetét. Nehány hét múlva már Ujhelyben jelennek meg Thália derék papjai, hogy bemutassák a legújabb kasszadarabokat, melyek talán egyszer már Ujhelyben is hívek maradnak nevékhöz, s tényleg megtöltik a direktor kasszáját. Egyelőre bizzunk az új szezonban, hátha jobb lesz, mint az eddigiek.

HIREK.

A háztartási tanfolyam megnyitása.

— szept. 4.

Ma délelőtt 1/2 11 órakor kedves, családias hangulatu, de azért igen tanulságos ünnepség keretében nyílt meg a sátoraljai helyi háztartási tanfolyam, egy valóban közhasznú intézmény amelyért a legnagyobb elismerés illeti meg a földmivelésügyi miniszter gondosságát s azokat, akik kivitték, hogy ebből a ma még ritka intézményből Ujhely is részesüljön.

Az ünnepség a vármegye házán ment végbe, a hátsó épületrészben, azoknak a helyiségeknek egyikében, melyeket Dókus Gyula alispán, — átérve az intézmény fontosságát, — a tanfolyam rendelkezésére bocsátott. Ez alkalommal megjelentek az összes felvett leány-növendékek, soknak gondos mamája is, továbbá a tanfolyam vezetői és Meczner Gyula főispán, Dókus Gyula alispán, Farkas Andor polgármester stb.

Az ünnepséget s egyúttal a tanfolyamot Meczner Gyula főispán nyitotta meg tartalmas beszéddel. Értékelte a miniszter intézkedésének közhasznú voltát, majd a növendékekhez fordult s lelőkre kötötte, hogy ragadják meg a jó alkalmat s kitarással, szorgalommal tanuljanak a maguk és családjuk hasznára. Készüljenek a legszebb hivatásra, a jó feleség hivatására, mert ez a boldogság alapja.

A szép megnyitó beszéd után Stegmüller Mária tanítóképző intézeti igazgatónő, a tanfolyam igazgatója tartott nagyon tanulságos beszédet, részletesen ismertette az intézmény célját és tantervét. Végül bemutatta a növendékeknek Láng Irén és Lovass Emmi tanítókat.

Majd Bem Lajos gazdasági tanár, aki a tanfolyamokat országsszerte szervezi, ecsetelte a tanfolyam gazdasági és kulturális fontosságát, és szép szavakkal mondott köszönetet Mecz-

ner Gyula főispánnak, Dókus Gyula alispánnak, Farkas Andor polgármesternek, továbbá az új helyi hölgyek közül Steinhöffer Sándornénak és Szepessy Simonnénak, akik az előkészítés munkájában fáradoztak és részt vettek.

A tanfolyamra 124 jelentkező volt, de sajnos a miniszter egyelőre csak 22 növendék felvételét engedélyezte: Meczner Gyula főispán azonban ma táviratilag kérte a minisztert, hogy még legalább 10 növendék felvételét engedélyezze, ami valószínűleg meg is fog történni.

Az ünnepség befejeztével a megjelentek végig nézték a tanfolyam pompásan felszerelt helyiségeit, a ragyogóan tiszta és praktikus berendezett konyhát, éléskamrát stb. s mindenütt a legnagyobb tetszésüknek adtak kifejezést. A tanítás már holnap reggel megkezdődik.

Parnói Molnár Viktorné halála. Egy jótékonyaságáról messze földön híres, nemes uriaszony haláláról kell számot adnunk, kinek elmúlása nemcsak kiterjedt, előkelő rokonsága, hanem pártfogoltjainak körében is fájdalmas részvétet okoz. Az elhunyt özv. parnói Molnár Viktorné szül. abafalusi és felsőlehotai Abaffy Erzsébetnek nagyszámú gyászoló rokonai között ott találjuk Dr. Wekerle Sándor szül. Molnár Gizellát, Molnár Leonát, Molnár Viktort a sárospataki, Molnár Bélát a meggyassói kerület országgyűlési képviselőit, dr. Molnár Jánost a helybeli közkórház főorvosát, kik mindannyian nénjüket vesztették el a 81 évet élt nemes matronában. Az óriási részvét mellett lefolyt temetés tegnap délután ment végbe Abafalván, hol a megboldogult életének jó részét töltötte el a nyomor és szenvedés enyhítésének fáradságos munkájában.

Lelkészeiktatás. A csarnahói ref. lelkesi hivatalába f. hó 1-én iktatta be a f.-zempléni egyházmegyei küldöttség Szegő Benő zempléni lelkes és Bernáth Aladár e. megyei tanácsbírák Berecz Antal volt telkibányai s. lelkesét, egy a küldöttséget, mint a lelkeszt lovasbanderium s diadalkapu várta. A beiktató beszédet Szegő Benjamin tartotta.

Az új püspökség székhelye. A hajdudorogi hitközség vasárnap tartott gyűlésén elhatározták, hogy a görög-katolikus magyar püspökség létesítésére vonatkozó pápai bullát és királyi dekrétumot örömmel veszik tudomásul és azért Lukács László miniszterelnöknek és gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszternek üdvözlő feliratot küldenek. A gyűlés a Hajdudorogon felállítandó görög-katolikus gimnázium céljaira 10,000 korona szavazott meg, egyben gyűjtést indított a költségek előteremtésére. A gyűjtésnek már eddig is szép eredménye van, a mennyiben megütközéssel vette tudomásul a székhely kérdésében az országos bizottság tanácsának a pápai bulla és a királyi elhatározás ellenére Hajdudoroggal szemben Nyiregyháza érdekében újból megindított mozgalmát és az ellen tiltakozását fejezte ki, az országos bizottság tanácsának bizalmatlanságot szavazott és tőle az adott megbízást megvonta.

Tréning mérkőzések. A kellemtelen szeles időjárás dacára élénk sportélet volt vasárnap délután mindkét futballpályánkon. A Dókus Gyula utcai pályán az „Egyetértés” I. csapata mérkőzött a Vasutasok kombinált csapatával és közmelegletésre megverte azt 2:0 arányban. Sokkal mozgalmasabb volt a Szabadság-téri SAC pályán az élet, hol a kora délutáni óráktól kezdve jóformán sötét estig nem szüneteltek a tréningmérkőzések. Először a kereskedelmi alkalmazottak I. és II., valamint joungey I. és II. csapata játszott egymás ellen, azután a SAC. joungeyok a Kereskedelmi joungeyok ellen s a SAC. kombinált a Kereskedők I. el-

len. Ezen a két mérkőzésen a rutinirozottabb SAC. játékosok valóságos gólláport zudítottak kevésbé gyakorlott ellenfeleik kapujába; a SAC. joungeyok ugyanis 7:0, a SAC. kombinált pedig 9:0 arányban győzte le ellenfelet. Ez utóbbi mérkőzést Veres József vezette teljes hozzáértéssel és pártatlan igazságtevésével.

Megint megszökött egy elmebeteg. Az Erzsébet-kórház elmeosztályáról a mult hó 25-én munkaközben megszökött Babai Ernő János budapesti születésű, 33 éves, nős cigány-zenész. A rendőrség most keresi a közveszélyes ürületet, akit országosan köröznek is.

Egyetemi hallgatók szeptemberi sorozása. A hivatalos lap tegnapi számában teszi közhírré Hazai Samu honvédelmi miniszter, hogy azok az egyévi önkéntesjelöltek, akik az idei fősorozásnak 1912. évi szeptember 1-től 1912 október 5-ig terjedő időszaka alatt besorozhatók és tényleges szolgálatukat október tizedikén kezdenék s emiatt az egyetemre a beiratkozási idő alatt be nem iratkoztak, abban az esetben, ha be nem soroztatnak, utólagosan is folyamodhatnak az egyetemi beiratkozási engedélyért, ha e kérvényhez a fegyverképtelenséget, vagy a sorozási bizottság elé történt állítást igazoló kétkoronás bélyeggel ellátott főszolgabírói vagy polgármesteri bizonyítványt csatolnak. Azok az egyévi önkéntesek pedig, akik a sorozáson beváltak, de közben már beiratkoztak az egyetemre, tandíjak visszafizetéséért folyamodhatnak. A sorozás megtörténte után, a halasztás iránti kérvényeket a kerületi kiegészítő pajancsnoksághoz kell benyújtani.

Végzetes tréfa. Nagymihályból jelentik: A gróf Sztáray Sándor Hradek alatti tanyáján nyitramegyei tótok dolgoznak. E napokban az uradalom egyik kerülője a töltött vadászpuskáját a munkások között a földre tette. Pekár György kisprónai (Nyitra megye) 21 éves napszamos a fegyvert a kezébe vette és egyik munkásra célozva azt mondta, hogy meglövi, mire a célba vett munkás tréfásan biztatta, hogy löjjön. Pekár György, aki nem tudta, hogy a fegyvert töltve van, elsütötte a fegyvert és a célba vett társa helyett Boszik István 20 éves napszámcsit, — aki egy szalmakazal tetején dolgozott, — találta el. Boszik holtan esett le a szalmakazalról. Pekár a csendőrök a kir. járásbíróhoz fogházába vezették, ahol gondatlansága miatt büntetését várja. A szerencsétlenül járt Boszik Istvánt a köztemetőbe a hullaházba szállították, ahol még aznap délután dr. Horváth Béla sátoraljai helyi kir. törvényszéki orvos és dr. Guttmann Lipót nagymihályi kórházi orvos felboncolták és megállapították, hogy a lövés a tüdőt összeroncsolta és a szívét járta át. Ez okozta Boszik István halálát.

NYILT TÉR. *)

Régi biztosító intézet, az észak-magyarországi megyék újjászervezéséhez, az északi, de különösen Abauj-Torna, Bereg, Borsod, Heves, Gömör, Sáros, Szepes, Ung, Máramaros és Zemplén megyéket alaposan ismerő, oly intelligens és agilis egyéneket keres, kik a biztosítás minden ágában jó üzleteredményeket értek el és a magyar és lehetőleg a német és tót nyelvet is tökéletesen bírják. 30 évnél nem idősebb egyének előnyben részesülnek. Nyugdíjképes állás, érdemszerinti díjazások. Fényképpel fűszerezett ajánlatok. Eckstein hirdetőjébe (Budapest, VII. Erzsébet-körút 37.) küldendők.

*) Az e rovat alatt közöltékért a beküldő felelős. Szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. Adriányi Béla.

Helyettes szerkesztő: Teleky Sándor.

Laptulajdonos: Éhler Gyula.

